

Referat fra møte for vurdering av islandspælsauen

Tid: 24. januar 2005
Sted: Quality Airport Hotel, Stavanger

Program

- 12.00: Innsjekking og lunsj
13.15: Vi drar til Særheim for å se på de islandspælsauene som står der.
15.00: Vi starter selve møtet
- Jostein Røyseland starter med å fortelle om importen og erfaringene de har gjort seg.
 - Representantene for de ringene som har testet dette sier litt om sine erfaringer med islandspælen.
 - Siv Heia Uldal legger fram slakteresultater for islandspælen sammenliknet med den tradisjonelle spælsauen.
 - Hva med andre egenskaper enn slakteresultater? Morsegenskaper, flokkinstinkt, hornanlegg, ullkvalitet, med mer.
 - Spørsmål og diskusjon.

Problemstillingen:

Er dette en type sau vi ønsker å blande inn i den norske spælsauen?

Bjørn Høyland ønsker velkommen
Alle presenterer seg.

I 1987 var 26 % av søyene i kontrollen spælsau, mens tallet i 2002 var redusert til 16 %
Dette var hovedgrunnen til at man ønsket å prøve noe nytt. Ringmedlemmene ønsket å øke kjøttfyllden på dyrene, mens man beholdt de andre egenskapene.

Dette var utgangspunktet for dem til å gjøre noe:

- La inn 100 embryo av islandspæl, fikk 43 lam.
- Tror at islandspælsau har 1-2 slakteklasser bedre enn vanlig spælsau
- 17,19 kilo slaktevekt i 2004 hos røyseland. Fett: 2+ De dårligste klasset i O, de beste i R+. Til sammen ble det slaktet drøyt 40 lam.
- Ull: Som hos moderne norsk spæl. Litt mer bunnnull
- Ikke hornanlegg
- Beiteatferd: Klarer ikke å se forskjell på denne og vanlig spælsau
- Ulemper/Usikkerhetsmomenter: Små lam. Beinstillingen har ikke vært så mye i fokus på Island som i Norge. Lammetall og morsevne vet man lite om. Virker litt mer sky ved nærkontakt.

Resten av ring 111 har gjort de samme erfaringene som Røyseland.

Det ble satt inn tre islandspælværer på Staur. En fungerte ikke i det hele tatt. en fungerte etter hvert, mens den siste fungerte bra.

- Kjøtt: Generelt er de fleste fornøyd med kjøttsettingen på dyrene. Ingen mener at islendingene har dårligere kjøttfylde, men enkelte mener at den norske spælsauen er på høyde med islendingene.
- Ull: Erfaringene varierer fra like god ull til dårligere ullkvalitet for islendingene. En mente ulla virket tettere og således var fin når det regnet.
- Beite: De fleste så liten forskjell. Mange mente de hadde for få dyr til å kunne trekke noen slutning. Enkelte mente at de var vanskelige å få til å gå med de norske sauene på beite.

Ring 97 kjøpte i 2003 væren Skjegge av ring 111. De har følgende erfaringer:

- Bedre kropp, 1,13 poeng bedre enn gjennomsnittet. (basert på 13 kåra lam etter Skjegge)
- Bein +0,16 (basert på 13 kåra lam etter Skjegge)
- En klasse bedre på slakt. (Basert på 25-30 slakta lam etter Skjegge)
- Høyere slakteprosent (Basert på 25-30 slakta lam etter Skjegge)

I følge Sundvor har de fått følgende kommentarer fra slakteri og ullstasjon:

- Slakteriet: Kortere, mer kompakte kropper som klasser seg litt bedre
- Ullstasjon: Bedre en forventet.

Informasjon rundt dataene:

- Dataene kommer fra indeksberegningene i 2004
- Valgte ut lam fra besetninger hvor værere med islandsblod var far til lam
- Ikke korrigert for faste effekter som besetning-år, alder mor, burd og kjønn
- Svært tynt datagrunnlag

Mulige feilkilder:

- Det er trolig ikke tilfeldig hvilke lam som er slaktet ut
- Krysningsdyrene kan ha fått spesialbehandling

Slakteresultat seminværer:

	N	K	H
H	139,1	146,7	143,3
H	41,4	43,4	44,3
%	54,7	29,4	42,8
H	161,9	168,7	162,3
H	18,4	16,3	18,9
K	45,4	45,3	46,1
F	5,1	4,7	5,4

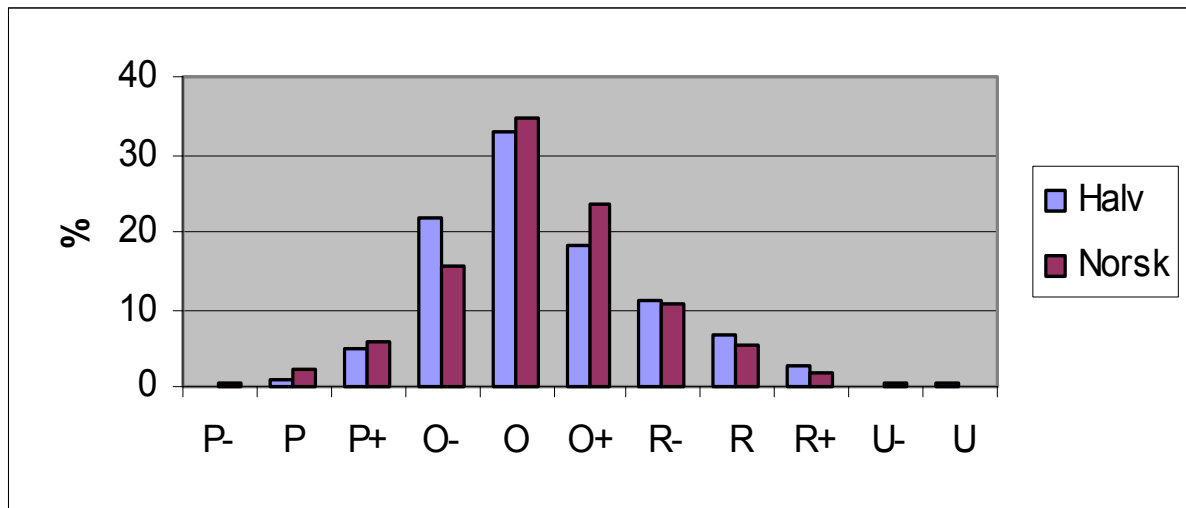
- * Klasse 45 er O, 46 er O+
- ** Klasse 4 er 2-, 5 er 2

Det var 3 halvt islandspæl med til sammen 71 slakt, og 1 kvart islandspæl med 15 slakt.

Resultater etter alle værere med islandsblod:

- Dyr med Sonar, Dalur eller Hørvi som far
- 30 foreldredyr
- 74 besetninger hvor disse var foreldre til lam

Frekvens av slakteklasse:

Oppsummering

- For seminværene er datamaterialet for lite til å si stort i det hele tatt
- På slakteresultatene virker det som om det er lite å hente.
- Vi har ikke korrigerede høstvekter og korrigerede slaktevekter. Dette gir usikkerhet
- Vi vet lite om lammetall, morsegenskaper, beiteatferd osv.

D

Risnes mener at de som har startet gransking kan fortsette kan det, mens de som ikke ønsker å være med kan få lov til å slippe.

Kjorstad mener at man istedenfor å bruke islandspælsau må finne små norske spælsøyer som produserer godt.

Røyseland sier at faren med islendinger er at man kan komme til å bruke islendinger kun fordi det er islendinger. Mener man må bruke de beste kjøttdyrene av norske og islendinger og få de beste dyrene til gransking.

Nagelhus ønsker at de som vil skal få teste islendinger.

Høyland vil slippe det fritt blant ringene. La de ringene som vil få teste det. Tror det kommer til å dø ut dersom det ikke er noe. Han ønsker kjørerregler, i og med at det er investert en del penger i det. Han mener at overføring av dyr over fylkesgrensene må skje via semin.

Det var uenighet om hvem som skal fortsette å teste islandspælen. Noen mente at kun noen ringer skal få være med, andre mente at alle ringene skulle få tilbudet, mens andre igjen mente at alle, uansett ringtilhørighet eller ikke, skal få tilbudet. Enkelte mente også at man heller skulle kutte ut islandspælen, og heller satse på kun norsk spælsau.

K

Man ønsker fortsatt å teste islandspælsau. Det er ønskelig med flere islendinger på seminastasjonene. Reine islendinger blir forbeholdt ringbuskaper, mens "halvislendinger" vil være tilgjengelig for alle. Avlsrådet for sau skal fortsatt følge prosjektet.

Deltakerliste

Innkalte

Hedmark:	Kjell Horten
Oppland:	Pål Kjørstad
Buskerud:	Alf Larsen
Telemark:	Ove Kringlegarden
Aust-Agder:	Sven Reiersen
Vest-Agder:	Jostein Røyseland
Rogaland:	Asbjørn Høiland
Hordaland:	Martin Haugland
	Kristen Risnes
Møre og Romsdal	Jostein Hausberg
Sør-Trøndelag:	Jon Kvam
Nord-Trøndelag:	Kjell Tore Nagelhus

Andre

Ring 230	Ragnar Omli
Ring 231	Bjørnar Heia
Ring 62	Edvar Klype
Ring 97	Ingvar Sundvor
Ring 42	Ola Kjørstad
NSG:	Bjørn Høyland
NSG	Siv Heia Uldal
NSG	Tormod Ådnøy